



HELSETILSYNET

tilsyn med barnevern, sosial- og helsetjenestene

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep

0030 OSLO

DERES REF. / YOUR REF:

VÅR REF. / OUR REF:
2014/806 2 LIW

DATO: / DATE:
10. september 2014

Statens helsetilsyns hørings svar til forslag om endring av aldersgrense for bortfall av helsepersonells autorisasjon m.v. fra 75 til 80 år

Statens helsetilsyn viser til Helse- og omsorgsdepartementets brev av 26. mai 2014 med høringsnotat angående endring av aldersgrense for bortfall av helsepersonells autorisasjon, lisens eller spesialistgodkjenning fra 75 til 80 år. Høringsfristen er satt til 1. oktober 2014.

Kort historikk

Spørsmål knyttet til aldersgrensen for bortfall av helsepersonells autorisasjon har vært til behandling tidligere, og det er foretatt vurderinger av behovet for å endre forskriften som gjør det mulig for helsepersonell å søke om å beholde autorisasjon/lisens etter individuell vurdering etter fylte 75 år. Saken har vært til behandling som dokument 8 forslag to ganger (henholdsvis i 2003 og 2004) i Stortinget, og problemstillingen er tatt opp av legeföreningen og departement en rekke ganger.

Statens helsetilsyn har redegjort for sitt standpunkt overfor departementet bl.a. i brev av 27. august 2003 og 11. juni 2004, og senest er våre synspunkter formidlet til Helsedirektoratets i vårt brev 8. februar 2011 som siden er referert i Helsedirektoratets svar til Helse- og omsorgsdepartementet 19. mars 2012 (departementets ref. 201004908). Statens helsetilsyn sin oppfatning var den gang at vi ikke fant grunn til noen lemping av kravene i forskriften. Vi har i dag de samme synspunkter som fremgår av våre tidligere uttalelser. Brevene følger vedlagt i kopier.

Merknader til høringsnotatet

Forslaget innebærer en endring i aldersgrense for alle grupper av helsepersonell, men det er i hovedsak situasjonen for leger som drøftes i notatet. Statens helsetilsyn mener høringsnotatet med fordel kunne ha drøftet situasjonen for andre grupper helsepersonell nærmere.

Det framtrede perspektivet ved høringsnotatets drøfting er hvordan helsepersonell og da leger i særdeleshet, forholder seg til og opplever aldersgrensen i dagens regelverk. Pasientsikkerhetsaspektet nevnes, men drøftingen bærer i mindre grad preg av å problematisere dette temaet. Sett fra vårt ståsted er ivaretagelsen av pasientsikkerheten det sentrale og vi mener derfor dette burde ha blitt drøftet mer inngående.

Konklusjon

Etter vår vurdering fungerer gjeldende forskrifts vilkår om lisens og autorisasjon etter 75 år tilfredsstillende, og ivaretar helsepersonellovens formål på en god måte. Leger som ønsker å beholde sin autorisasjon/lisens for å fortsette sitt arbeid har en mulighet til dette etter søknad, og pasientsikkerheten synes tilsvarende godt ivaretatt gjennom denne ordningen.

Statens helsetilsyn støtter dermed ikke forslaget om å heve den aktuelle aldersgrensen fra 75 til 80 år. Statens helsetilsyn ønsker at den eksisterende ordningen der helsepersonell kan søke om å beholde autorisasjon/lisens etter individuell vurdering og søknad etter fylte 75 år, videreføres.

Med hilsen

Heidi Merete Rudi etter fullmakt
assisterende direktør

Lars Ivar Widerøe
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes derfor uten underskrift

Saksbehandler: Lars Ivar Widerøe, tlf. 21 52 99 57

Vedlegg:

Brev fra Statens helsetilsyn til Helsedepartementet med dato 27. august 2003

Brev fra Statens helsetilsyn til Helsedepartementet med dato 11. juni 2004

Brev fra Statens helsetilsyn til Helsedirektoratet med dato 8. februar 2011



HELSETILSYNET
tilsyn med sosial og helse

Helsedepartementet
Postboks 8011 Dep

0030 OSLO

DERES REF. / YOUR REF:
02/05746 HRA/RH

VÅR REF. / OUR REF:
2004/314 I SYS/-

DATO: / DATE:
11 . juni 2004

HØRING - utkast til endring i forskrift 21. desember 2000 nr. 1379 om lisens til helsepersonell

Statens helsetilsyn viser til Helsedepartementets brev av 15. mars 2004 der forslag til endringer i kapittel 2 i ovennevnte forskrift er vedlagt. Høringsfristen er satt til 15. juni 2004.

Helsetilsynet vil i det følgende kommentere forslagene til de enkelte bestemmelsene under nytt kapittel 2 i forskrift om lisens til helsepersonell.

§ 6. Lisens

Helsetilsynet har ingen merknader til den foreslåtte harmoniseringen med teksten i helsepersonelloven.

§ 7. Søknadens innhold

Under b) bør etter Helsetilsynets vurdering "for lege og tannlege" strykes. I dag har også andre grupper helsepersonell en delvis forskrivningsrett slik at punkt b) er ufullstendig. Helsetilsynet mener at det er unødvendig å liste opp de aktuelle helsepersonellgruppene da det neppe vil bli aktuelt at et helsepersonell søker om en rettighet de i utgangspunktet ikke innehar.

Helsetilsynet vil bemerke at det skjerpede kravet til legeattest er en forbedring av det gjeldende kravet om helseattest. Vi vil imidlertid foreslå at det presiseres at legeattesten skal være utstedt av lege med lisens eller autorisasjon.

§ 8. Tildeling av lisens

I utgangspunktet finner Helsetilsynet ingen grunn til å endre denne bestemmelsen. Imidlertid kan vi av pedagogiske grunner finne grunnlag for at en differensiering av hvilke begrensninger i lisensen som kan tildeles bør fremgå av § 8 annet ledd. For det helsepersonell det gjelder, hovedsakelig leger, er forskrivningsretten av sentral betydning. Det kan derfor være en fordel at det fremgår hva som kreves for å få tildelt full, delvis eller ingen forskrivningsrett.

Helsetilsynet er av den oppfatning at lisens med full forskrivningsrett kun bør gis til dem som driver pasientrettet virksomhet som minimum tilsvarer 20 % stilling. Dette tilsvarer det kravet som stilles i gjeldende forskrift og som er en videreføring av tidligere forvaltningspraksis ved tildeling av lisens til leger og tannleger over 75 år. Helsetilsynet finner ingen grunn til å endre denne praksisen, og er av den oppfatning at kravet til omfang bør fremgå av forskriftsteksten. Som et minimum bør dette kravet fremgå av merknaden til bestemmelsen. Forslaget om at virksomheten skal være *av et visst omfang* er etter Helsetilsynets vurdering for upresist og kan medføre uforutsigbarhet for søker. Omfanget av den pasientrettede virksomheten på minimum 20 % stilling er etter Helsetilsynets vurdering rimelig for å sikre at helsepersonell over 75 år er faglig oppdatert, har sine faglige ferdigheter i behold og følger utviklingen. Helsetilsynet vil i den sammenheng vise til at helsepersonelloven med forskrifter skal bidra til sikkerhet for pasienter og kvalitet i helsetjenesten.

Helsetilsynet er usikker på hvilken virksomhet som vil omfattes av bestemmelsens annet ledd annet punktum. Etter Helsetilsynets vurdering er det vanskelig å se hvilken pasientrettet virksomhet som ikke er av organisert karakter, men som omfatter mer enn bare å behandle familie, venner og nært bekjente, og i tillegg ikke omfattes av første punktum. Etter Helsetilsynets vurdering er det nødvendig med en nærmere forklaring på hvilken virksomhet dette punkt er ment å omfatte.

Etter Helsetilsynets vurdering bør det være en nedre grense for å få tildelt lisens. Vi finner ingen gode grunner til at det skal tildeles lisens uten forskrivningsrett for å drive pasientrettet virksomhet som kun omfatter familie, venner og andre nærstående. Helsetilsynet vil bemerke at enhver helsehjelp som ytes, er underlagt de faglige krav til helsehjelpen som fremgår av helsepersonelloven og forskrifter. Helsepersonell bør utvise stor forsiktighet ved behandling til nærstående personer. Helsehjelp til nærstående, enten det dreier seg om familie eller nære bekjente, vil ofte foregå i "uformelle" sammenhenger, det vil neppe bli ført journal vedrørende helsehjelpen og det kan lett oppstå en uheldig sammenblanding av rollene som profesjonell helper og venn. Dette har vært en aktuell problemstilling i flere tilsynssaker. Helsetilsynet mener at dette kan være uforvarselig og en fare for sikkerheten i helsetjenesten. Vi vil også vise til Helsetilsynets rapport fra 2001, IK-2755, Vanedannende legemidler – forskrivning og forsvarlighet, pkt. 2.4 Forskrivning til nære relasjoner og eget bruk.

Helsetilsynets forslag til ny § 8 annet ledd:

For dem det gjelder, kan lisens for å drive pasientrettet virksomhet tilsvarende minimum 20 % stilling, gis med full forskrivningsrett. Lisens for å drive pasientrettet virksomhet som ikke omfattes av første punktum, kan gis uten forskrivningsrett for A og B-preparater. Lisens som ikke skal benyttes til pasientrettet virksomhet, kan gis uten forskrivningsrett.

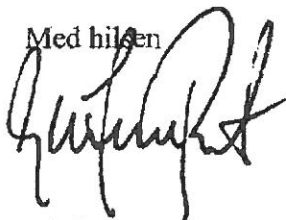
§ 9. Endringer i lisensperioden

Det fremgår av bestemmelsens første ledd at lisensinnehaver skal varsle Sosial- og helsedirektoratet dersom vedkommendes helse blir svekket i lisensperioden i en slik grad at det kan ha betydning for utøvelse av virksomheten. Det er imidlertid Statens helsetilsyn som skal vurdere om lisensen skal tilbakekalles etter helsepersonelloven § 57, og det bør derfor være Helsetilsynet i fylket som skal varsles.

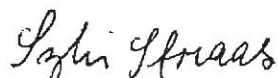
Bestemmelsens annet ledd bør harmoniseres med helsepersonelloven § 61, enten med en henvisning til denne, eller bruke samme ordlyd.

Bestemmelsens tredje ledd bør harmoniseres med helsepersonelloven § 17. Det er etter Helsetilsynets vurdering også tilsynsmyndighetene som bør underrettes om de aktuelle forhold som dette leddet omfatter.

Med hilsen



Geir Sverre Braut o.f.
ass. direktør



Sylvi Storaas
seniorrådgiver

Saksbehandler: Sylvi Storaas , tlf.: 21 52 99 18



HELSETILSYNET
tilsyn med barnevern, sosial- og helsetjenestene

K O P I

Helsedirektoratet
Postboks 7000 St. Olavs plass

0130 OSLO

DERES REF. / YOUR REF:

VÅR REF. / OUR REF:
2011/59 | SYS

DATO: / DATE:

8. februar 2011

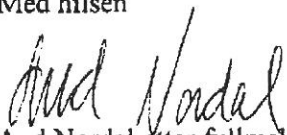
Vedr. forskrift om lisens til helsepersonell


Statens helsetilsyn viser til e-post av 3. januar 2011 fra rådgiver Svein Olav Hansen, avdeling for utdanning og personell. Saken gjelder et dokument 8 forslag (8:27 (2010.2011)) vedrørende endring i kapittel 2: Forskrift om lisens til helsepersonell over 75 år.

Helsedirektoratet spør om Statens helsetilsyn har synspunkter eller tilsynserfaring som skulle tilsi en oppmyking av dagens regler eller ikke.

Statens helsetilsyn har ved brev av 27. august 2003 og 11. juni 2004 uttalt seg til aktuelle problemstilling, jf. kopi av vedlagte brev. Vi har i dag de samme synspunkter som fremgår av disse brevene, og finner ikke grunn til noen lemping av kravene i forskriften.

Med hilsen


Aud Nordal etter fullmakt
fung. avdelingsdirektør


Sylvi Storaas
seniorrådgiver

Saksbehandler: Sylvi Storaas, tlf. 21 52 99 18

Statens helsetilsyn
Norwegian Board of
Health Supervision
Org. nr.: 974 761 394

Postadresse / Postal address:
Pb 8128 Dep.
NO-0032 OSLO, Norway
Besøksadresse / Street address:
Calmeyers gate 1

Fakturaadresse / Invoice address:
Statens helsetilsyn
Fakturmottak SSØ
Pb 4104, 2307 Hamar

Tlf. / Tel.: (+47) 21 52 99 00
Faks / Fax: (+47) 21 52 99 99
E-post / E-mail:
postmottak@helsetilsynet.no
Internett: www.helsetilsynet.no



HELSETILSYNET
tilsyn med sosial og helse

KOPI

Helsedepartementet
Postboks 8011 Dep

0030 OSLO

DERES REF. / YOUR REF:
02/05746 HRA/RA

VÅR REF. / OUR REF:
2003/878 I SYS/-

DATO: / DATE:
27. august 2003

Vedr. lisens til helsepersonell over 75 år

Helsetilsynet viser til Deres brev av 25. juli 2003 med vedlegg.

Forskrift om lisens til helsepersonell § 8 stiller vilkår for tildeling av lisens til helsepersonell over 75 år. Forskriften trådte i kraft 1. januar 2001 og er en videreføring av tidligere forvaltningspraksis ved tildeling av lisens til leger og tannleger over 75 år.

Helsetilsynet viser til at helsepersonellovens bestemmelser med forskrifter skal bidra til sikkerhet for pasienter og kvalitet i helsetjenesten. Etter Helsetilsynets vurdering ivaretar nevnte forskrift disse hensyn. Etter vår oppfatning vil forskriftens bestemmelser sikre at helsepersonell er faglig oppdatert, har sine faglige ferdigheter i behold og følger utviklingen. Etter Helsetilsynets syn må eldre leger (forskriftens bestemmelser er mest aktuell for denne gruppen helsepersonell) drive en legevirkosomhet av et visst omfang for å kunne ivareta sine oppgaver på en tilfredsstillende måte. Omfanget av den pasientrettede virksomhet som er satt til minimum 20 % stilling synes rimelig for at helsepersonell skal kunne være kvalifisert til å inneha lisens etter fylte 75 år.

En av begrunnelsene til forslaget i dokument nr. 8:115 er at mange eldre leger ønsker å gi en hjelpende legehånd til tidligere pasienter, naboer, venner, familiemedlemmer og andre i akutte vanskeligheter. Helsetilsynet vil i den sammenheng bemerke at enhver helsehjelp som ytes, er underlagt de faglige krav til helsehjelpen som fremgår av lov og forskrifter. Leger bør utvise stor forsiktighet ved behandling/rekvirering av medikamenter til nærstående personer. Legehjelp til nærstående, enten det dreier seg om familie eller nære bekjente, vil ofte foregå i "uformelle" sammenhenger, det vil neppe bli ført journal vedrørende legehjelpen og det kan lett oppstå en uheldig sammenblanding av rollene som profesjonell helper og venn. Statens helsetilsyn mener at dette kan være uforsvarlig og en fare for sikkerheten i helsetjenesten. Vi viser videre til at det også er innarbeidet praksis blant leger at man skal være tilbakeholden

med å behandle seg selv, og søke kollegial bistand ved behov for diagnostisering og behandling. Dette gjelder i særlig grad ved behov for f.eks. vanedannende legemidler.

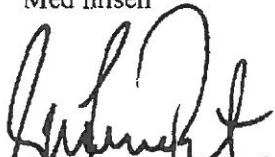
Helsetilsynet har foretatt en gjennomgang av vedtakene om tilbakekall av autorisasjon som lege for 2002 der ni leger fikk tilbakekalt sin autorisasjon. Av disse legene var tre over 62 år; en fikk tilbakekalt autorisasjonen pga rusmisbruk i tjenesten, en pga psykisk lidelse og en pga at pasienter fikk rekvisisjon på vanedannende medikamenter i bytte med seksuelle tjenester.

Videre fikk to leger tilbakekalt sin rekvireringsrett i 2002, en av disse var over 70 år og hadde en uforsvarlig rekvirering til en rekke pasienter.

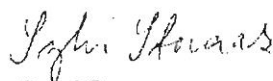
Vi viser for øvrig til vårt brev av 2. juni 2000, side 9 der våre kommentarer til regler om lisens for helsepersonell over 75 fremgår, jf vedlegg.

Etter Helsetilsynets vurdering er forskriftens vilkår om lisens etter 75 år tilfredsstillende og ivaretar helsepersonellovens formål på en god måte. Helsetilsynet finner ikke grunn til noen lemping av kravene i forskriften.

Med hilsen



Geir Sverre Braut v.f.
ass. direktør



Sylvi Storaas
seniorrådgiver

Saksbehandler: Sylvi Storaas, tlf.: 22 24 89 07